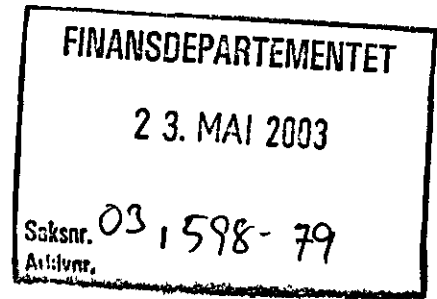

NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref 03/598 SL BB/GS

Vår ref SL/OG

J

Dato 20 05 03

Høring - NOU 2003: Skatteutvalget- forslag til endringer i skattesystemet

Viser til høringsbrev 12.02.03

Vårt svarbrev er også sendt på e-post til arkiv.postmotat@finans.dep.no

Oppsummering av Norsk Bonde- og Småbrukarlag sine synspunkt:

Norsk Bonde- og Småbrukarlag har konsentrert seg om de deler av Skatteutvalgets innstilling som har størst betydning for landbruket

Vi mener

1. **Delingsmodellen har fungert bra. Den bør beholdes for enkeltmannsforetak og deltagerlignede selskap. Vi har ikke sterke synspunkt på om den skal beholdes for aksjeselskap. Skal den fjernes for disse, kan aksjonærmodellen være en brukbar løsning. Vi støtter utvalgets forslag til endringer av delingsmodellen.**
2. **Formuesskatten for næringskapital må fjernes. Vi mener formuesskatten på formue som bolig, bankinnskudd m.m. kan videreføres som i dag.**
3. **Inntektsfradrag for jordbruk videreføres. Dette er en ordning som vi helst hadde sett vi kunne unngått, men det er tverrpolitisk enighet om at disponibel inntekt i jordbruket skal styrkes på denne måten.**
4. **Det må ryddes opp i boligbeskatningen. I dag er det for store forskjeller i takstgrunnlag og inntektsgrunnlag mellom sammenlignbare boliger. Vi anbefaler at det ses nærmere på forslaget fra et flertall i finanskomiteen (Arbeiderpartiet og Senterpartiet) i Innst. S. nr. 143 (1996-97).**
5. **10-årsreglen ved salg av gardsbruk bør videreføres. Oppheves denne kan det føre til skattepliktige gevinster, som vil forverre generasjonsskifter i næringen**
6. **Arveavgiften må ikke økes ytterligere. Vi går i mot at det innføres kontinuitet ved generasjonsskifter i næringsvirksomhet.**
7. **Vi støtter forslaget om å oppheve gjennomsnittsligning av skogbruk.**
8. **Særreglene for skogavgift bør videreføres.**

Nærmere begrunnelse av våre synspunkt:

- 1. Delingsmodellen.** Vi mener denne har fungert bra for enkeltmannsforetak. I hvertfall etter at regelen om *fleksibel kapitalavkastningsrente* ble innført. Før denne kom, var det mange innen jord- og skogbruk som fikk beregnet liten, eller ingen personinntekt. Modellen har heller ikke fungert i svært lang tid. Nå begynner mange å skjønne systemet, og det blir uheldig å gjøre endringer. Vi har en del deltagerlignede selskap innen primærnæringene. Vi mener delingsmodellen har fungert greit også for disse, og ser ingen grunn til å oppheve den for disse selskapstypene. *For jordbruket er det ikke noe problem at mange tilpasser seg ut av delingsmodellen. Problemer er ofte motsatt, mange ønsker seg høyere personinntekt enn de kan klare å få til.*
- 2. Formuesskatt.** Vi mener formuesskatt bør beholdes som fordelingspolitisk virkemiddel. Det er lett å skjønne for vanlige folk at de som f.eks. har mye penger i banken, skal betale noe skatt av formuen. Verre er det å skjønne at det skal betales formuesskatt av næringsformue, som traktor og buskap. Det er ikke noe problem å til dette regnskapsteknisk. Også i dag har vi formuesposter som ikke er skattepliktige (f.eks. verdien av egenprodusert varelager til egen buskap).
- 3. Jordbruksfradrag.** Skatteutvalget vil ikke fjerne dette nå, men mener det bør fjernes eller reduseres senere, som et ledd i en generell nedtrapping av jordbruksstøtte. Å uttale seg om framtidig reduksjon av støtte til jordbruket, er vel utenom Skatteutvalgets mandat, og dette burde ikke vært omtalt. Vi ville helst hatt inntekt på annen måte enn gjennom dette fradraget, men flertallet på Stortinget synes dette er et brukbart virkemiddel. Lignende system er også brukt i mange andre land.
- 4. Boligbeskatning** Skatteutvalget vil fjerne særreglene for våningshus på gardsbruk. Vi kan bare akseptere dette som et ledd i total gjennomgang av boligbeskatningen i Norge. Det er flere argumenter for å opprettholde fradrag for vedlikehold av våningshus. På mange gardsbruk er det store våningshus, - hus som er upraktiske for dagens bruk. Disse er svært viktige for landets kulturlandskap, og derfor må de tas vare på. Dersom en ikke får fradrag for vedlikehold i skatteregnskapet, vil dette bli svært kostbart. Oppheves ordningen med vedlikeholdsfradrag, vil vi få et enda større kontrollproblem for likningsmyndighetene. De fleste jordbrukere er ærlige folk, som betaler sin skatt med glede, men vi mener å erfare at likningsmyndighetene i mange tilfeller tror det motsatte. Blir fradraget for vedlikehold av våningshus borte, er det lett å tenke seg at det blir satt ekstra søkelys på annet vedlikehold. Her er det stor forskjell på våningshus på gardsbruk, og en annen bolig. Et "vanlig" boligeier, har som regel ikke andre hus, hvor vedlikehold kan utgiftsføres. Skatteutvalget her ikke nevnt *føderådshus*. Vi regner med at det fortsatt skal være fradrag for vedlikehold av disse. Enda verre blir det å oppheve fradraget for våningshus, i og med at det vil være mye å tjene på å vedlikeholde føderådshuset i stedet for våningshuset.

Når vi kan være med på å vurdere å fjerne fradragmulighetene for vedlikehold på våningshus, er det fordi likningsmyndighetene i en del fylker har satt *leieverdi* på boliger på gardsbruk veldig høyt. Slik dette er praktisert i f.eks. Hedmark, blir det faktiske fradraget lite.

5. 10-års regelen ved salg av gardsbruk

Etter gjeldene rett kan gardsbruk selges med gevinst etter 10 år, uten at gevinsten skattlegges. Skatteutvalget foreslår å oppheve denne særregelen. Vi kan ikke være med på dette. Spesielt ikke fordi det kan føre til at store summer går ut av garden i skatt ved hvert eierskifte. De fleste gardsbruk i Norge overdras innen familien. Et vanlig generasjonsintervall er 30 år. Slik prisutviklingen har vært til nå, vil de fleste få en gevinst på jord, skog, hus m.m. i denne perioden. Et gardsbruk er ikke noe spekulasjonsobjekt, og vi mener denne gevinsten fortsatt bør være fritatt for beskatning.

6. Arveavgift

Vi er ikke enig i at arveavgiften i Norge skal økes, spesielt ikke ved overføring av næringsformue. Vi mener også reglene vi har i dag ved eierskifte, om at driftsmidler kan "skrives opp" med virkning for skattelikningen, kan beholdes. Dette er gunstig ordning, som gjør et eierskifte lettere. Dette er heller ingen særordning for landbruket, men gjelder for næringsdrivende generelt. Rammevilkårene for næringsdrift i Norge er ikke de beste ellers, med bl.a. høye lønnskostnader. Regjeringen har som mål å bedre disse vilkårene. Å gjøre noe med arveavgiftsreglene vil være å gå motsatt vei.

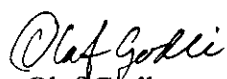
7. Gjennomsnittsligning av skogbruk

Skatteutvalget foreslår å oppheve denne ordningen. Dette forslaget støtter vi. Med dagens skattesystem, og med økonomien i skogsdrift, er det svært få som kommer opp i særlig høy marginalsatt, selv om de hogger mye i skogen et år, og så holder oppe noen år. Dette forsterkes av at de fleste skogeierendommer i Norge er små.

8. Skattefordel for skogavgift

Selv om dette er en ordning som er noe komplisert regnskaps- og likningsmessig, har den stor betydning for å få utført skogkulturarbeid. Staten har også nettopp fjernet det meste av tilskudd til slike tiltak, og sagt at motvekta skal være større skattefordel ved bruk av skogavgift.

Med vennlig hilsen

Olaf Godli

Konst generalsekretær

Svein Løken (s)
Rådgiver